

Descripció de la varietat

La mongeta vermella és una de les mongetes tradicionals d'Eivissa més coneguda i recordada gràcies al seu color cridaner. És una varietat de mata alta, i per al seu cultiu és recomanable entutorar-la, la beina és semiplana a la seva immaduresa, i oval al moment de l'ompliment de la beina, té un color base groc amb taques de vermell magenta clar que cobreixen gairebé la totalitat de la beina.

La beina compta amb un grau de curvatura molt feble en forma còncaua. La llavor té una forma circular a el·líptica, i és de color marró amb taques marrons fosques.

Es pot sembrar a l'abril per collir fins a l'agost, ja l'agost per collir fins al novembre i el desembre.

Origen de la varietat

Tradicionalment s'ha cultivat a l'illa d'Eivissa, i actualment continua cultivada en alguns horts familiars.

Usos i coneixements

Consum humà

La mongeta Vermella es cultiva per a consum humà, marca el gra amb precocitat, cosa que indica que es pot destinar a consum en seca, a més es pot consumir en fresc, encara que hi hagi millors varietats per a aquest tipus de consum. Hi ha molts plats tradicionals en què s'utilitza la mongeta bombeta: el bullit, el bullit fresc, guisats...

La primera sembra de la mongeta es realitza per a Sant Vicent i la segona, a l'agost, es porta a terme el dia de Sant Llorenç (10 d'agost) o de Sant Bartomeu (24 d'agost), segons diverses fonts entrevistades.

Observacions

Les mongetes són elements molt valorats i bàsics en l'alimentació tradicional mediterrània, tant pel nivell nutricional com per la capacitat d'emmagatzematge per ser consumides durant tot l'any. És per aquest motiu que existia una gran diversitat de varietats diferents de mongetes a cada territori. Les illes Pitiüses no en són una excepció. Els testimonis han esmentat diverses varietats de mongetes, algunes probablement extintes, com la palaueta, del confitet, palava vermella, bombeta, de la punxa, plana, de metro, grogueta, d'Alger, de la reina, banya de cabra, "garbancera", xebel·lina... És probable que se n'hagin conservat les més humides.

Hi ha varietats comercials molt similars, que es poden confondre amb la varietat local.

Caràcters morfològics de la varietat

Planta	
Tipus de creixement	Enfiladissa
Intensitat de color verd de la fulla	Mig
Inflorescència	
Color de l'estendard de la flor	Blanc rosaci
Color ales	Blanc
Beina	
Longitud beina (exclòs bec) (cm)	13,3 ± 1,7
Amplada beina (mm)	1,71 ± 0,1
Forma secció transversal (a nivell d'una llavor)	Oval
Color del fons de la beina	Groga
Intensitat del color del fons de la beina	Mig
Color secundari	Vermell
Filament en la sutura ventral	Absent
Longitud del bec (mm)	Mig
Curvatura del bec de la beina	Feble
Llavor	
Forma de la llavor (secció longitudinal central)	Circular - el·líptica
Número de colors de la llavor	Dos
Color principal (superfície més gran)	Marró
Color secundari predominant	Marró

Pes de la llavor (g)	$0,67 \pm 0,07$
----------------------	-----------------